

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Από τη Μικρά Ασία στη Μακεδονία

Μαθήτρια: Σωτηρία Τσακανιά

3^ο Γυμνάσιο Λαρίσης
Τηλέφωνο
2410619701

Ταχ. Δ/ση Τέρμα
Καρδίτσας ΤΚ 41334

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ελλάδα. Μια χώρα που βρίσκεται στη νοτιοανατολική Ευρώπη, στο νοτιότερο άκρο της Βαλκανικής χερσονήσου, στην Ανατολική Μεσόγειο. Συνορεύει στα βόρεια με τη Βουλγαρία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία Της Μακεδονίας (Π.Γ.Δ.Μ.), στα βορειοδυτικά με την Αλβανία και στα βορειοανατολικά με την Τουρκία. Βρέχεται ανατολικά από το Αιγαίο Πέλαγος, στα δυτικά από το Ιόνιο και νότια από τη Μεσόγειο θάλασσα.

Παρ' όλο το ότι ανεξάρτητο κράτος με το όνομα Ελλάδα αναγνωρίστηκε μόλις το 1828, η Ελληνική ιστορία εκτείνεται πέρα από τα γεωγραφικά όρια του σημερινού κράτους και σε μακριά περίοδο αιώνων προς το παρελθόν. Σε γενικές γραμμές η Ελληνική ιστορία χωρίζεται στις εξής περιόδους, συνήθως χωρίς σαφή όρια ανάμεσά τους:

- Μινωικός πολιτισμός (πριν το 3000 πΧ-1420 πΧ)
- Αιγιακός πολιτισμός (πριν το 1600 πΧ)
- Μυκηναϊκός πολιτισμός (περίπου 1600-1100 πΧ)
- Σκοτεινοί αιώνες ή Γεωμετρική εποχή (1100-800 πΧ)
- Αρχαϊκή εποχή (περίπου 800 πΧ-περίπου 500 πΧ)
- Κλασσική εποχή (περίπου 500 πΧ-323 πΧ)
- Ελληνιστική περίοδος (323-146 πΧ)
- Ρωμαϊκή περίοδος (146 πΧ-330 μ.Χ.)
- Βυζαντινή περίοδος (330- 1453)
- Οθωμανική περίοδος (1453 -1821)
- Νεότερη και σύγχρονη Ελλάδα (1821-)

Οι Έλληνες διέπρεψαν στα μαθηματικά, στην αστρονομία, στις τέχνες και τα γράμματα, τη ναυτιλία κ.α., και έγιναν πρότυπο για αρκετούς σε όλο τον κόσμο. Παρ' όλα αυτά σήμερα είμαστε ένα μικρό κράτος που όλοι το πολεμάνε. Ως θέμα της εργασίας μου επέλεξα την «εξιστόρηση» και αναφορά στο οικογενειακό μου δέντρο, από την πλευρά του πατέρα μου. Οι πρόγονοί μου έζησαν μέρος της ζωής τους στη Μ. Ασία και τον Πόντο. Αργότερα όταν τα μαύρα σύννεφα ενός πολέμου και μιας γενοκτονίας έκαναν την εμφάνισή τους στις πατρογονικές εστίες, εγκατέλειψαν άρον-άρον τα σπίτια τους και εγκαταστάθηκαν στη Μητροπολιτική Ελλάδα.

Στη μνήμη λοιπόν των προγόνων μου και ως είδος μνημόσυνου το οποίο θα χρησιμεύσει και σε μένα την ίδια προκειμένου να γνωρίσω καλύτερα τις ρίζες μου και τον τόπο των προγόνων μου, αποφάσισα να γράψω μερικές σελίδες με την μορφή της εργασίας γι' αυτούς από τους οποίους κατάγομαι, χωρίς να τους έχω γνωρίσει.

Δύσκολο θα μου πείτε. Ελπίζω να καταφέρω να σας δώσω μια γενική ιδέα.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Η Μικρά Ασία

Η **Μικρά Ασία** είναι η χερσόνησος που προεκτείνεται δυτικά της ασιατικής ηπείρου σε μια νοητή γραμμή που ξεκινά από τον κόλπο της Αλεξανδρέττας (Ισός) έως την Τραπεζούντα της Μαύρης Θάλασσας. Βρέχεται από τρεις θάλασσες, τον Εύξεινο Πόντο (Μαύρη Θάλασσα) στο Βορρά, τη Μεσόγειο στο Νότο και το Αιγαίο δυτικά. Στο δυτικό άκρο της σχεδόν αγγίζει την ευρωπαϊκή ήπειρο, από την οποία χωρίζεται μόνο από τα Στενά του Βοσπόρου και των Δαρδανελίων (Ελλάσποντος) και τη θάλασσα του Μαρμαρά, (Προποντίς), μέσω των οποίων ενώνεται η Μεσόγειος και η Μαύρη Θάλασσα.

Η Μ. Ασία από αρχαιοτάτων χρόνων υπήρξε σταυροδρόμι πολιτισμών και κυρίως σημείο συνάντησης μεταναστευτικών φυλών που μετακινούνταν από την ανατολή προς τη δύση ή και αντίστροφα ενίοτε.

Αποδεικνύεται από αρχαιολογικές ανασκαφές ότι δεν ήταν ούτε ο Αγαμέμνων και οι Αργείοι εκείνοι που κατέκτησαν την Μ. Ασία, αλλά περίπου το 1100 π.Χ. ωθούμενα από την πίεση τα Δωρικά φύλα και αρκετοί Έλληνες μετανάστευσαν ανατολικά από την Ήπειρο και τη Θεσσαλία για να εγκατασταθούν σε νησιά του Αρχιπελάγους και στις νότιες ακτές της Μ. Ασίας, όπου οι εκβολές ποταμών και η διαμόρφωση των ακτών ευνοούσαν την ανάπτυξη του εμπορίου.

Από τον 9ο έως τον 6ο αι. π.Χ. σε μια μακρά διαδοχή μεταναστεύσεων Ίωνες, Αιολείς και Δωριείς έφθασαν ως τις ακτές της Μ. Ασίας ως έμποροι, αποικιστές, τυχοδιώκτες και στρατιώτες, έκτισαν τις πόλεις τους, αναμείχθηκαν με τους γηγενείς πληθυσμούς υιοθέτησαν τμήμα της θρησκείας τους και σύντομα εγκαθίδρυσαν έναν αξιόλογο πολιτισμό που προπορεύτηκε σε πολλές περιπτώσεις εκείνου της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Ακολούθησαν οι πόλεμοι με τη Ρώμη (190-63 π.Χ.), που τελείωσαν με την ήττα και το θάνατο του μεγάλου Μιθριδάτη ΣΤ΄, του "Ανατολίτη υπερασπιστή της ελληνικής ελευθερίας", ενώ ο Πόντος και η Βιθυνία στις βόρειες ακτές της Μαύρης θάλασσας απειλούνταν διαρκώς από τις εξ ανατολών επιδρομές.

Αργότερα η εκμηδένιση της περσικής φιλοδοξίας από τον αυτοκράτορα Ηράκλειο του Βυζαντίου (610-641 μ.Χ.) απλώς μετέθεσε χρονικά τον κίνδυνο. Οι Άραβες και οι διάδοχοί τους, οι Τούρκοι, διεκδίκησαν επίμονα την Ανατολία και τελικά τα κατάφεραν.

Πολύ αργότερα το 1922 και μετά από 12 χρόνια, μετά την επανάσταση των Νεότουρκων 1908-10 η οποία αντικατέστησε την εξίσου σκληρή Οθωμανική διοίκηση η έξαρση των διωγμών, το καθεστώς φοβερά ασφυκτικών καταστάσεων τόσο στους Έλληνες του Πόντου και της Μ.Ασίας όσο και στους Αρμένιους, έγινε καθημερινότητα. Οι άνθρωποι αυτοί βίωσαν τη σκληρότητα των Νεότουρκων με τις σφαγές, τις εξορίες, τις θανατώσεις και τελικά τη γενοκτονία τους η οποία ολοκληρώθηκε με την καταστροφή της Σμύρνης την 11-13 Σεπτεμβρίου του 1922. Υπολογίζεται ότι πάνω από 2 εκατομμύρια ψυχές σφαγιασθήκαν, θανατώθηκαν, εξορίστηκαν και ξεριζώθηκαν από τις πατρογονικές εστίες τους.

ΠΟΝΤΟΣ

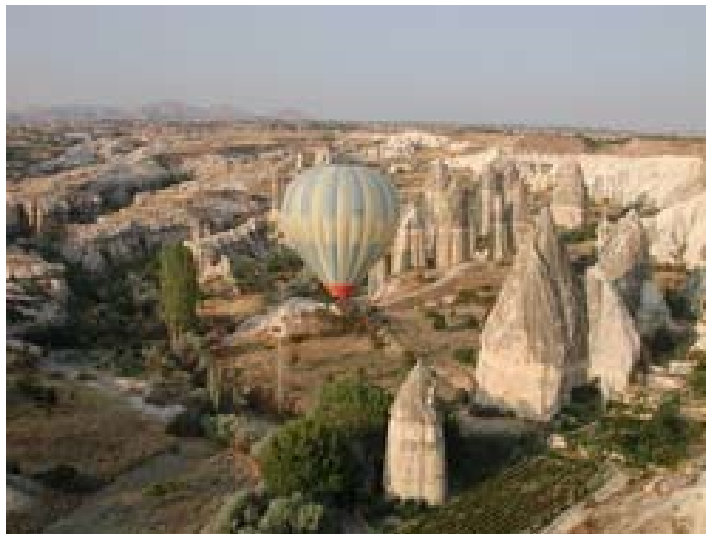
Πόντος ονομάζεται η γεωγραφική περιοχή των ΒΑ. ακτών της Μικράς Ασίας, η παράλια περιοχή της Καππαδοκίας, ανατολικά της Παφλαγονίας, η οποία σήμερα ανήκει στην Τουρκία. Η γεωγραφική θέση του Πόντου ορίζεται δυτικά από τον ποταμό Παρθένιο της Βυθινίας, νότια από την οροσειρά Ολγασύς, ανατολικά από τη λεγόμενη Μικρή Αρμενία και βόρεια από τη θάλασσα του Ευξείνου Πόντου που σήμερα ονομάζεται Μαύρη Θάλασσα (ΚαράΝτενίζ).

Ο Πόντος υπήρξε στην αρχαιότητα πεδίο έντονου ελληνικού αποικισμού αλλά και βασιλείο επί Μιθριδάτη. Στην ύστερη βυζαντινή περίοδο, υπήρξε ανεξάρτητο κράτος. Μέχρι το 1923 και την υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών που ακολούθησε κατ' επιταγή της Συνθήκης της Λωζάννης κατοικούσαν, σε μεγάλο ποσοστό, από Έλληνες Ποντίους άλλους Χριστιανικούς αλλά και Μουσουλμανικούς πληθυσμούς. Ορόσημο του Πόντου θεωρούνταν και θεωρείται μέχρι σήμερα, η μονή της ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑΣ, η οποία αποτέλεσε εκτός από κοιτίδα μοναχισμού και πνευματικότητας, το σύμβολο της Ελληνικότητας, και της ενότητας των Ποντίων.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ο προπάππος Γιώργος

Ο προπάππος μου ο Γιώργος(πατέρας της γιαγιάς μου και παππούς του πατέρα μου) γεννήθηκε στην Αραβησό της Καππαδοκίας(το 1908 –ή το 1910) που σήμερα ονομάζεται Gülşehir. Το παλιό όνομα του Gülşehir, που βρίσκεται στη νότια όχθη του ποταμού Kizil, 20 χλμ. είναι Arapsun και στην αρχαιότητα ονομαζόταν "ΖΟΡΟΠΑΣΣΟΣ .

Η Καππαδοκία είναι ένα τεράστιο άνυδρο οροπέδιο στο κέντρο της Ανατολίας με μικρές πράσινες οάσεις, όπου περνούν ποταμοί. Στα ανατολικά, ορίζεται από τα υψίπεδα της Αρμενίας, του Κουρδιστάν και της Μεσοποταμίας, ενώ στα δυτικά εκτείνεται μέχρι τη μεγάλη λίμνη Τάρτα και την περιοχή της Λυκαονίας. Στον βορρά γειτνιάζει με τον Πόντο και διαρρέεται από τον ποταμό Άλυ. Στο νότο η Καππαδοκία πλαισιώνεται από τα μεγάλα βουνά του Ταύρου και του Αντίταυρου. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, οι Καππαδόκες ονομάζονταν Σύριοι από τους γείτονες τους στην Ανατολία.

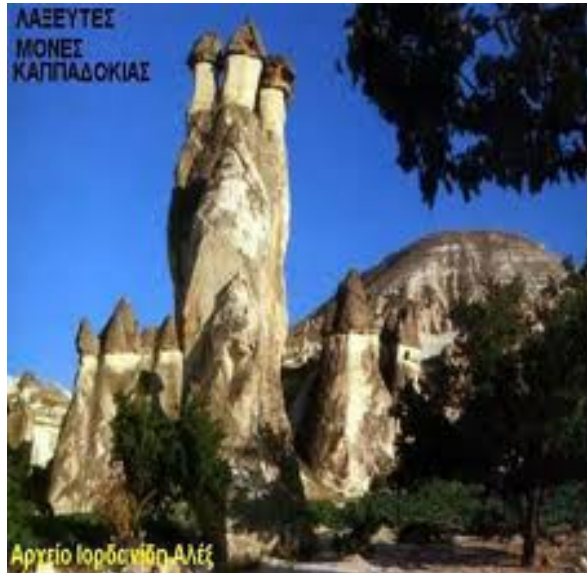
Το όνομα Καππαδόκης χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τους Πέρσες. Αυτοί ονόμασαν την περιοχή Καππαδοκία.

Η Καππαδοκία θεωρούνταν πλούσια περιοχή με εύφορη γη και είχε εμπορικές επαφές με τους γείτονές της.

Ο Ελληνισμός υπήρχε εδώ, από τα χρόνια του Μεγαλέξανδρου και ξεριζώθηκε πριν από 89 χρόνια, με τις ανταλλαγές πληθυσμών που επέβαλε η συνθήκη της Λωζάννης.

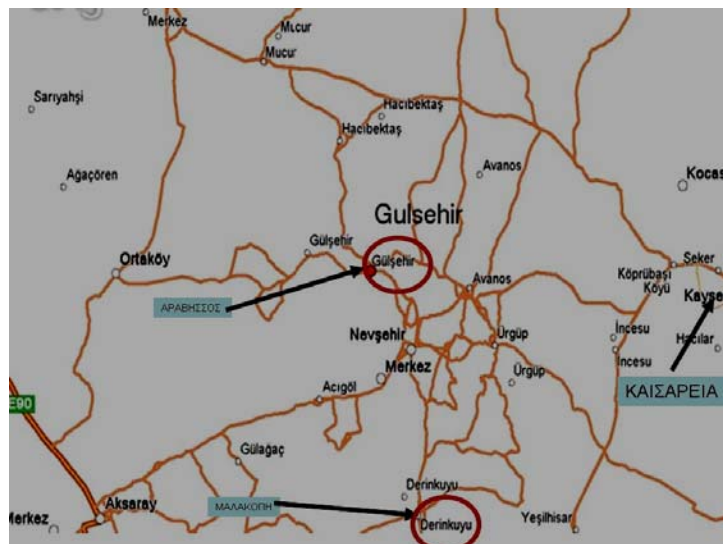
Η Καππαδοκία υπήρξε πατρίδα των Ελλήνων μεγάλων πατέρων της Ορθοδοξίας (Βασιλείου Μεγάλου, Ευσέβιου, Άγιου Ιωάννου του Ρώσου). Επίσης εδώ έζησαν κάποτε οι θρυλικοί και υπεράνθρωποι ακρίτες. Ο πιο ξακουστός απ' όλους, Βασίλειος ο Διγενής .

Το χωριό του προπάππου(Αραβησσός- Αραψούν) είναι γνωστό για την περίεργη όψη του και τους σχηματισμούς των βράχων της περιοχής, μερικοί μοιάζουν με τεράστια μανιτάρια, δέντρα, ακόμα και ανθρώπινα πρόσωπα. Ο παλιός οικισμός του χωριού χρονολογείται από τον 10ο ή 11ο αιώνα. Καλύπτει μια έκταση ενός τετραγωνικού χιλιομέτρου και περιλαμβάνει οκτώ συγκροτήματα που συγκεντρώθηκαν γύρω από τρεις προσόψεις, αυλές, το καθένα με μια κύρια πρόσοψη. Στην Αραβησσό (Gulsehır) σήμερα σώζεται η βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Ιωάννη (13ος αιώνας 1212) με τις εξαιρετικές αγιογραφίες και το ανοικτό παλάτι (Acıksaray) το οποίο είναι ένα μοναστήρι σκαμμένο στο βράχο.

Από αυτό το μικρό και ταπεινό χωριό καταγόταν ο προπάππος μου Γιώργος. Η οικογένεια του εύπορη σχετικά καλλιεργούσε αμπέλια και είχε την οικονομική άνεση να διαθέτει ζώα μεταφοράς και καμήλες δείγμα ευημερίας για την εποχή. Το 1922 με την καταστροφή και τους διωγμούς που ακολούθησαν από τους Τούρκους, η οικογένεια, όσοι απέμειναν, μετακινήθηκε στην Ελλάδα με πρώτο τόπο εγκατάστασης την περιοχή των Γιαννιτσών(Τουρκική ονομασία ΟΜΠΑΡ, σημερινή Αραβησσός) και αργότερα την πόλη των Σερρών. Εκεί αγωνίστηκε και πάλεψε ζώντας την οικογένειά του από αυτό που ήξερε τόσο καλά να κάνει, τη μαγειρική. Άνοιξε εστιατόριο το οποίο ήτανε ονομαστό στην πόλη για τα σουβλάκια και τις παραδοσιακές σούπες. Ο προπάππος ο Γιώργος αργότερα παντρεύτηκε τη γιαγιά Μαγδαληνή (μητέρα της γιαγιάς μου) και απέκτησαν 4 παιδιά τη Δέσποινα, την Κατίνα, τη Σωτηρία και τον Νικόλα. Έφυγε από τη ζωή τον Μάρτιο του 1998(σχεδόν 90 ετών) αφού έφυγε πρώτα η αγαπημένη του σύζυγος Μαγδαληνή....!!!

Η προγιαγιά Μαγδαληνή

Η προγιαγιά η Μαγδαληνή γεννήθηκε στη Μαλακοπή της Καππαδοκίας το 1917.

Η Μαλακοπή βρίσκεται πολύ κοντά στην Αραβησσό. Το σημερινό όνομα της Μαλακοπής είναι Derinkuyu, και σημαίνει Βαθύ Πηγάδι. Το χωριό αποτελούνταν στην πλειοψηφία του από Έλληνες και διέθετε διδασκαλείο. Στη Μαλακοπή διασώζεται σήμερα ο ναός των Αγίων Θεοδώρων.

Η περιοχή αυτή είναι φημισμένη για την ιδιομορφία του τοπίου της το οποίο παρουσιάζεται άγριο και συνάμα γοητευτικό, αφού η βραχώδης περιοχή έχει λόγο των ανεμών και των βροχών μεταμορφωθεί σε τόπο Νεραιδοκαμινάδων.

Οι νεραιδοκαμινάδες που συνθέτουν το μαγικό σκηνικό της Καππαδοκίας είναι αποτέλεσμα ενός γεωλογικού φαινομένου που διήρκησε εκατομμύρια χρόνια. Μερικές φορές φτάνουν το ύψος των 40 μ., είναι κωνοειδής στο σχήμα και έχουν ένα << καπέλο>> από βασάλτη στην κορυφή τους. Ο <<λαιμός>> τους, που βρίσκεται στην βάση αυτού του καπέλου, είναι λεπτότερος λόγω της διάβρωσης.

Επίσης το χωριό (καθώς και η περιοχή) φημίζεται για την ύπαρξη της μεγαλύτερης υπόγειας οργανωμένης πόλης στον κόσμο. Η αρχαιότερη γνωστή πηγή που αναφέρει για τις υπόγειες πόλεις της περιοχής είναι ο Ξενοφών ο οποίος αναφέρει στο έργο του 'Ανάβασις' ότι οι τρωγλοδύτες κάτοικοι της Ανατολίας έσκαβαν υπόγεια τα σπίτια τους με την άνεση να χωρούν ολόκληρη οικογένεια, με οικόσιτα ζώα και αποθήκες τροφίμων.

Στη Μαλακοπή έχουμε μια υπόγεια πόλη η οποία έχει οκτώ επίπεδα και φτάνει σε βάθος τα 85 μέτρα περίπου με στοές και ευρύχωρα δωμάτια, βοηθητικούς χώρους φωταγωγούς και ό,τι άλλο βοηθούσε στη ζωή των ανθρώπων που κατέφευγαν σ' αυτά. Στο πιο βαθύ σημείο υπάρχει νερό. Παρά το μεγάλο βάθος ο εξαερισμός είναι τέλειος και η θερμοκρασία πάντα σταθερή. Η υπόγεια πόλη χρησιμοποιούνταν για να κρύβονται οι πρώτοι Χριστιανοί, που κατόρθωναν να ξεφύγουν από τη δίωξη των Ρωμαίων και κατόπιν για να προστατεύονται οι κάτοικοι της περιοχής από της επιδρομές των βαρβάρων και έχει όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία που υπάρχουν και στις άλλες υπόγειες πόλεις- συγκροτήματα της ευρύτερης περιοχής της Καππαδοκίας δηλαδή εργαστήρια κρασιού και ελαίου, στάβλους, κελάρια, δωμάτια αποθήκευσης, τραπεζαρίες και παρεκκλήσια.

Σκληρό το τοπίο και τόσο όμορφο σύμφωνα με τις μαρτυρίες του πατέρα μου που άκουγε σαν παιδί τις γεμάτες νοσταλγία διηγήσεις της γιαγιάς Μαγδαληνής η οποία άφησε τον τόπο της σε ηλικία 5 ετών για να έρθει

ορφανή πια από πατέρα και μάνα στην μητέρα Ελλάδα. Αφού εγκαταστάθηκε πρώτα στη Μαλακοπή –Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη και πέρασε τα παιδικά της χρόνια με στέρηση και κακουχία βρέθηκε στην πόλη των Σερρών, παντρεμένη πια με τον παππού Γιώργο δημιουργώντας μια οικογένεια με 4 παιδιά. Έζησε μέχρι το 1998 και έφυγε (ξαφνικά τον Ιανουάριο) ευτυχισμένη αφού αξιώθηκε να δει και να κρατήσει στην αγκαλιά της το πρώτο της το δισέγγονο ....εμένα!!

Ο προπάππος Μανώλης

Ο προπάππος Μανώλης ήταν από την Σμύρνη της Μ. Ασίας και συγκεκριμένα από το χωριό ΣΩΚΙΑ (περιοχή Κελεμπές). Η **Σμύρνη**, η σημερινή **Ιζμίρ** (*Izmir* στα Τουρκικά), είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Τουρκίας μετά την Κωνσταντινούπολη και Άγκυρα και ο σημαντικότερος εισαγωγικός και εξαγωγικός εμπορικός λιμένας της Τουρκίας. Βρίσκεται στον ανατολικό μυχό του ομώνυμου Κόλπου της Σμύρνης, έναντι της νήσου Χίου στα κεντρικά τουρκικά παράλια του Αιγαίου πελάγους.

Πρόκειται για μία από τις αρχαιότερες πόλεις και λιμένες της Μεσογείου της αρχαίας Ιωνίας. Ιδρύθηκε περί το 3000 π.Χ. Στη μακραίωνη ιστορία της έχει αλλάξει δύο θέσεις. Η πρώτη των προϊστορικών χρόνων που αναφέρει ο Στράβων ως "Παλαιά Σμύρνη" και η δεύτερη που έκτισε ο Μ. Αλέξανδρος και οι επίγονοι αυτού. Κατά την Ελληνιστική περίοδο κατοικήθηκε από ελληνικούς πληθυσμούς από την αρχαιότητα μέχρι και το 1922 οπότε και καταστράφηκε με φωτιά από τους Τούρκους .

Μέχρι πριν τη Μικρασιατική καταστροφή του 1922, η Σμύρνη (μόνο η πόλη) αριθμούσε 370.000 κατοίκους, εκ των οποίων 165.000 ήταν Έλληνες, 80.000 Τούρκοι, 55.000 Εβραίοι, 40.000 Αρμένιοι, 6.000 Λεβαντίνοι και 30.000 διάφοροι άλλοι ξένοι. Επικρατούσα γλώσσα ήταν η ελληνική εκ της οποίας η πόλη είχε ένα καθαρό ελληνικό χρώμα με σχετικά ανεπτυγμένο εμπόριο και πολιτιστικές εκδηλώσεις, έτσι ώστε να αποκαλείται από τους Τούρκους ως "Γκιαούρ Ιζμίρ" (Σμύρνη των απίστων).

Η Σμύρνη εκτείνεται από τους ΝΔ πρόποδες του Σιπύλου και των ΒΑ του Πάγου, όπου και η εύφορη πεδιάδα της Μαινεμένης μέχρι της ακτής, όπου και η θαυμαστή προκουμαία "Κε" που εκτείνεται κατά Β-Ν από έναντι του σιδηροδρομικού σταθμού του Αϊδινίου, της λεγόμενης Πούντας (Αλ Σατζάκ), βόρειο άκρο της προκουμαίας, μέχρι το παλαιό διοικητήριο (Κονάκι), νότιο άκρο. Μέχρι το 1922 η πόλη διακρίνονταν στον "Πάνω Μαχαλά", (προς τον Πάγο), το αρχαιότερο τμήμα της πόλης, όπου διέμεναν κυρίως Τούρκοι, Εβραίοι και λίγοι Έλληνες και στον "Κάτω Μαχαλά" ή "Κάτω Πόλη", νεότερο τμήμα, όπου διέμενε ο κυρίως χριστιανικός πληθυσμός, οι Αρμένιοι (νότια), και οι Έλληνες (βορειότερα των Αρμενίων), μέχρι και την έναντι ΒΔ ακτή το λεγόμενο,Κορδελιό.

Η Καταστροφή της Σμύρνης και λίγα λόγια για αυτήν

Με τον όρο **καταστροφή της Σμύρνης** αναφέρονται τα γεγονότα της σφαγής του Ελληνικού και Αρμενικού πληθυσμού της Σμύρνης από τους Τούρκους, καθώς και της πυρπόλησης της πόλης, που συνέβησαν το Σεπτέμβρη του 1922. Η καταστροφή αυτή άρχισε 7 ημέρες μετά την αποχώρηση και του τελευταίου ελληνικού στρατιωτικού τμήματος από την Μ.Ασία και την είσοδο των ατάκτων του Κεμάλ Ατατούρκ στην πόλη. Η φωτιά που εκδηλώθηκε κατέκαψε όλη την πόλη εκτός από την μουσουλμανική και την εβραϊκή συνοικία, και διήρκεσε από τις 13 έως τις 17 Σεπτεμβρίου 1922.

Μια μαρτυρία από το μαύρο Σεπτέμβρη του '22

“Στις 27 Αυγούστου 1922 ο τουρκικός στρατός μπαίνει στη Σμύρνη. Χιλιάδες Έλληνες συγκεντρώνονται βίαια και με απειλή θανάτου στο λιμάνι προσπαθώντας να μπουν στα πλοία και να φύγουν για την Ελλάδα...” Οι Τούρκοι κατέβαιναν και σφάζανε τους Έλληνες. Παντού φωτιά και μαχαίρι άκουες και έβλεπες. Από τους κατοίκους του Μπουνάρμπασι έμειναν καμιά δεκαριά οικογένειες... Μερικοί κατάφεραν να φύγουν, σέρνοντας με την κοιλιά προς το Σικλάρι και από κει στη Σμύρνη. Τους άλλους όλους τους ατιμάσανε, τους σφάζανε, τους κρεμάσανε, τους κάψανε. Κι εκείνους που κατάφεραν από το Σικλάρι να φτάσουν στη Σμύρνη, όταν ήρθε ο Κεμάλ, τους έπιασε και τους έσφαξε.

Και ακόμη μια μαρτυρία «Στα Σώκια, όμορφη κωμόπολη του νομού Σμύρνης που, κατά την περίοδο 1919-22, βρισκόταν υπό ιταλική διοίκηση, εξαφανίστηκαν άλλοι 78 πρόσκοποι (εκτός αυτών του Αιδινίου)που μαζί με προκρίτους της περιοχής είχαν φυλακίσει αναίτια οι Τούρκοι επί μήνες. Παρά τις παρακλήσεις των γονιών τους, οι Ιταλοί δεν ενδιαφέρθηκαν για την τύχη τους. Τον Απρίλιο του 1920, όταν πλησίαζε ο ελληνικός στρατός, οι Τσέτες τα έσυραν μαζί τους στα βουνά όπου χάθηκαν τα ίχνη όλων των φυλακισμένων και ουδείς απέμεινε να δώσει μαρτυρία για τις συνθήκες θανάτου των τραγικών αυτών παιδιών».

Αυτή ήταν η κατάσταση που ανάγκασε την οικογένεια του προπάππου Μανώλη να φύγει για πάντα από το γενέθλιο τόπο. Πρώτα η οικογένεια με τα 11 αδέρφια πέρασε στη Σάμο όπου κάθησε κάποιο διάστημα και κατόπιν έφτασε στην περιοχή των Σερρών. Άλλα αδέρφια βρέθηκαν στη Λήμνο, στην Κω , στην Κύπρο, στην Πρέβεζα. Ο προπάππους στη Σέρρες (Γάζωρο Σερρών) και μετά στο χωριό του τα Κύργια Δράμας όπου γεννήθηκε ο παππούς Ιωακείμ, το ένα από τα παιδιά του γάμου του παππού με την κυρά Γεθσημανή την προγιαγιά μου. Μετά από χρόνια και αφού η ζωή τα έφερε έτσι ο παππούς ξαναέζησε τη manía του πολέμου , κατά τη διάρκεια της Γερμανο-Βουλγαρικής κατοχής (1941-44). Κατόπιν χάνοντας τη γυναίκα του (Γεθσημανή) από αρρώστια έφυγε μετανάστης στη Γερμανία, όπου στις 8 Νοεμβρίου του 1989 έφυγε από τη ζωή.

Η προγιαγιά Γεθσημανή

Η προγιαγιά γεννήθηκε το 1923 και κατάγονταν από το χωριό ΚΟΣ της Σαμψούντας του Πόντου. Η **Σαμψούντα** (Samsun) είναι πόλη και σημαντικό λιμάνι στα βόρεια της Τουρκίας και ανήκει στον Πόντο στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Ο πληθυσμός της σήμερα είναι 396.900 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2004. Η Σαμψούντα ιδρύθηκε αρχικά με το όνομα *Αμισός* από κατοίκους της Μιλήτου τον 7ο αιώνα π.Χ. . Στη συνέχεια η Σαμψούντα έγινε μέρος του Βασιλείου του Πόντου, και εν συνεχεία μέρος της Αυτοκρατορίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Το όνομα Σαμψούντα προήλθε από την μεσαιωνική έκφραση «είς Αμισόν» που σταδιακά έγινε Σαμσούν και Σαμψούντα, κατ' αντιστοιχία με την έκφραση «Είς την Πόλη» από όπου προήλθε το Τουρκικό όνομα της Κωνσταντινούπολης, Ισταμπούλ.

Το 47 π.Χ. έγινε κομμάτι της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και το 1200 μ.Χ. κατακτήθηκε από τους Σελτζούκους Τούρκους, ενώ τέλος τον 15ο αιώνα η Οθωμανοί την ενσωμάτωσαν στην αυτοκρατορία τους.

Η προγιαγιά βρέθηκε στην Ελλάδα μετά την Μικρασιατική καταστροφή και συγκεκριμένα στην περιοχή της Δράμας στο χωριό Κύργια. Για το χωριό της στην περιοχή του Πόντου δυστυχώς λίγα στοιχεία κατάφερα να μαζέψω, γιατί η γιαγιά πέθανε νέα και ο πατέρας μου δεν τη γνώρισε, οπότε τα στοιχεία που έχω γι αυτήν είναι εξαιρετικά περιορισμένα. Ζώντας φτωχή και δύσκολη ζωή στα Κύργια παντρεύτηκε με τον παππού Μανώλη και απέκτησε δύο παιδιά , τον Ιωακείμ και την Αργυρώ. Τον παππού μου και την αδελφή του. Δυστυχώς όπως είπα, έφυγε πολύ νέα από τη ζωή, μόλις 29 ετών, όταν ο παππούς μου ήταν έφηβος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Για επίλογο της εργασίας μου θα ήθελα να γράψω ότι αυτοί οι τέσσερις άνθρωποι, οι οποίοι πέρασαν πολλά δεινά και έχασαν τα πάντα με τον ξεριζωμό από τα σπίτια τους, κατάφεραν όμως και επιβίωσαν, ξεκίνησαν από το μηδέν δημιούργησαν αξιοπρεπείς οικογένειες και έζησαν μια νέα ζωή στην Ελλάδα. Αυτοί είναι που μου δίνουν τώρα την δυνατότητα να γράψω αυτήν την εργασία. Τέλος μέσα από αυτήν την εργασία μου δόθηκε η δυνατότητα να γνωρίσω τις ρίζες μου, κάτι που αγνοούσα τόσον καιρό.

Η γιαγιά Μαγδαληνή στα δεξιά με την οικογένεια του θείου της, και την αδελφή της στα αριστερά.

Ο προπάππους ο Γιώργος και η προγιαγιά Μαγδαληνή αρραβωνιασμένοι όταν πλέον ήρθαν στην Ελλάδα.

Η οικογένεια που δημιούργησαν ο προπάππους ο Γιώργος με την προγιαγιά Μαγδαληνή. Η γιαγιά μου είναι το μωρό και οι αδελφές της , θείες μου.

Βιβλιογραφία-Πηγές

<http://pontosandaristera.wordpress.com/2007/07/08/smirni/>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%BC%CF%8D%CF%81%CE%BD%CE%B7>

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AE_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A3%CE%BC%CF%8D%CF%81%CE%BD%CE%B7%CF%82

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%AC%CE%91%CF%83%CE%AF%CE%B1>

Βιβλία:

**Βασίλης Παν. Κεκής : Η δικιά μας Καππαδοκία
Βασίλης Ι. Τζανακάρης: Δακρυσμένη Μικρασία**